

Lenkija reikalauja Vilniaus.

Neoficailiški pranešimai
likosi aplaikyti, kad nesin-

Doku streikas pasibaigē
šīdiēn. Valdžia pakēlē mo
esti darbininkams.

Paryžius, sausio 2 d. — Lenkų taikos delegatai Paryžiuje reikalauja rytinės Italijos, priskaitant Lem-

nimo kalējīman, bet 1917 metuose jī likosi paliuosuota īš Aylesbury kalējīmo amnestijos aktu. Visi Sinn Feineriai īšrinkti atstovū būtar nemanu ūžimti savo vietu.

Brest, vasario 1 d. Generalas Pershing pribuvo čionai šiadien specialiu traukiniu apžiūrėti barakus šio miesto apeliūkėse ir persitikinti gandams, buk Amerikos kareiviai pribuvo į Brest uostą didesniais skaitliais, negu juos gali transportai reikalingai apsupinti

Washingtons, vasario 1d. Amerikos Knygyno Asociacija pranešė šiadien, kad knygos ir magazino skaičių 12.000 buvo pasiurta Amerikos kareiviams Sibire iš San Francisco ir Filipinų salų.

Londonas, vasario 1 d. — Žinios iš Kopenhageno į Exchange Telegraph praneša, kad padėjimas Bremere yra kritiškas, prie kurio įsitraukia iš Berlio maršuoja. Reikalavimai, kad miesto būtų atiduotas, liksi atmetami per Darbininkų ir Kaimo Tarybą, kuri nutarė, kad miesto, Monomachio, kurio markus mišis kils ten, būtų apgyvendinti ir Berlio kareiviai.

Chicago ir gaiši
Pancēlāyje: Liet
Ukrainke grieķi
dra ir š. Kian. Vēl
vāji nēn nūc
Saulēte 7:01. Saulē
dis 5:07. Mēnulis nūl
8:20 vakare.

Žinios iš Lietuvos.

Krymo Stanicos lietuvių Valstiečių Sąjungos atnaujinimui. Gauname patirtį, jog šiomis dienomis sugrįžo iš Krymo Stanicos (Kaukaze) lietuviai.

Petrapiilio lietuvių dėl karo nukentėjusiems šelpiti komitetas (du moksleivių bendrabučiu, dvi vaikų prieglaudi ir šiaip jau tremtiniai) 1917 met. spalio 29 d. buvo išvežtas Krymo Stanica, 400 žmonių skaičiaus. Beveik metams pralinkus, nepaprastai sunkioms pabėgėlių gyvenimo sąlygoms susidarius, sušelpimo iš vietinės valdžios nustojo. Lietuviai ėmė ruošties kelionę. Kadangi jie lėšų neturėjo o palikti svetimoje žemėje vargti biednesni lietuviai irgi negalėjo, tai išpardavė likusį Komiteto inventorį ir tik tomis lėšomis suorganizuotus 341 pabėgėlius vežė Lietuvon. Po ilgo kelionės trankymosi, nuolat kelionėje sulaikomi, kuoblogiausiai maitinami Krymo Stanicos lietuviai tremtiniai galų galais pasiekė Vilnių.

Vaikams, ligonims ir seniems buvo neapsakomai sunki kelionė. Yra nemaža aukų—mirė gimnazijos mokinys Pranas Gasionas 16 metų. Iš viso mirusių kelionės metu—7. Ligonimis tapo beveik visi, iš jų silpnesnių ligonių 37. Gomežio ligoninėje paliko mokytoja Eugenija Kupstaitė su savo 7 metų broliuku. Kasantū, ir prieglaudos auklėtinis Pranas Pleveris 14 m. Barakų ligoninėje 6 žmonės. Kalesnikuose, Rodunės apskr. reikalingas lietuvis feldčeris. Lietuvos Valstiečių Sąjunga. Yra susidarius Lietuvos

Valstiečių Sąjungos atnaujinimo komitetas, kuris susideda, kaip iš senųjų L. V. S. veikėjų ir jo centro komiteto narių, taip ir iš naujų.

Uniočių kunigas atvyko Vilniui iš Petrapiilio. Aplankė gulus. Gal ir apsigyvens. Norėtų atgal gauti buvusią uniočių šv. Kazimiero Katedrą, pirmą pravoslavų, paskui per karą liuterių, dabar katalikų vokiečių rankose.

Sugrįžėlių mokinių iš Kaukazo Vilniui atvyko ne 30 (žiur. rikliai išspausdinta Nr. 130), tik 300 (trys šimtai).

SVEDASAI

Spalio 20 d. buvo iškilmnigai atidaryta Svedasų 2-klasė mokykla. Po pamaldų vietinis klebonas kun. B. Baronas su procesija pašventė naujai atidarytą mokyklą; po pašventimo susirinkusiems žmonėms paaiškino apšvietimo svarbą. Žmonėms patarė paturėti tą naujai atidarytą šviesos žydinį, nes vokiečių valdžia maža atydos tekreipė į mokyklas. Po klebono kalbėjo mokytojas, kuris palygino buvusią prieš karą rusų mokyklą su dabartine lietuvių mokykla ir ragino žmones leisti vaikučius. Po mokytojaus kalbėjo vietinis ukininkas Mikuckis, išaiškindamas sunkią materialinę mokytojų stovį ir ragino žmones prisidėti prie apšvietimo platinimo ir savos mokyklos paturėjimo.

Svedasų liaudies mokyklos namai, kurie buvo labai sunaikinti per karą, trusų vietinio mokytojaus, J. Kostėkos, ir kurio pirmininku yra klebonas Baronas, o nariais: Jurgis Ze-

maitis, Juozas Naura, Antanas Budreika, Jonas Augulis, Jonas Kiaušas, Jonas Antanėlis, Mykolas Baronas ir Povilas Prusas, dabar jau šiaip taip sutaisyti ir mokslo tuojais po pašventimo prasidėjo. Vaikučių yra jau apie 130. Veikia I, II, III, ir IV skyriai.

Tos pačios komisijos rūpesniu jau atidaryta Svedasų parapijoje Kunigiskių mokykla ir Butenų mokykla. Į Kunigiskių sugrįžo buvęs prieš karą mokytojas p. Julius Greimas.

ANYKŠČIAI

Nuo šio rudens Anykščių se atidaryta dviklės liaudies mokykla. Mokytoja J. Podziunas ir A. Kairytė.

PANEVŽIO "Saulės"

skyriaus muzikos kursai. Jų programa gana įvairi: skambinimas fortepionu, vargonavimas, griežimas smuiku, giedojimas, balso nustatymas, muzikos istorija, teorija, harmonija, pučiamieji kapelijos instrumentai.

Šitie Panevėžio liaudies muzikos kursai tai pradžia darbo muzikos srityje, tai taikis ir aukštesnė mokykla, net konservatorija, kuri, girdi me busianti įsteigta Vilniuje ar Kaune. Čia bus pralavinęti ypač moksleiviai, ateities šviesuoliai.

Lietuviai—dainų šalis, kuriomis galima grožėtis, bet reikia jos ir skleisti, idant savieškiai jų neprimirštų, gi kitatataučiai pažintų. Dabar visai atbulai darosi. Senovės daina mūsų kaimuose tilsta. Labai dažnai sugrįžėliai namo parsineša ir rusų dainų, gračių ir negražių, o vis svetimų, kurių tačiau griebiasi ir kiti

Kai busime muzikoje pralavinę, kai pradėsime atskirti muzikos, dainos grožes nuo šlykštumų ir nuo to, į ką taikytinę mūsų dvasia nelinksta, tai visi svetimieji dalykai patys savajame išnyks.

Tai-gi ir į tą naudingą darbą visomis mūsų muzikantų pajėgomis.

SALDUGIŠKIO apskritis. Šią vakarą Šilakiškės dvarelyje buvo paruošta apskrities mokytojų kursai, kurie tęsėsi ištisus tris mėnesius. Kurstų buvo prisirinkę visokių tautų, kraštų ir tikybių. Kurstų vedė apskr. mokytojas; jis gi ir vokiški mokina. Per ilgą lietuvių išprašė ir lietuvių kalbos pamokų, kurios ir buvo vedamos trijų lietuvių mokytojų. Kursai pasibaigė iškilmnigai, rugsėjo 3 d.

ONUŠKIS, Rok. ap. Klebono rūpesniu įsteigta mokykla. Mokytoja A. Pautienis. Lanko 43 lietuviai ir 22 žydai. Žiemą bus apie 100. Tai-gi reiktų antros mokyklos.

VARDŽIAKIEMIS, Dukšto par. Tokie dideli sodžiai, kaip: Vardžiakėmis, Lygunai, Inkauciskė, Griepeliai, Roskiškė, Rainiai ir k. t., vis dar neturi mokyklų. Pernai Vardžiakemyje buvo pradėjęs mokyti miesto mokyklą išėjęs Kaz. Umbrasas; buvo jau gavęs 35 vaikus, ir paliko su penkiais. Šiemet aš ir klebonas prašėva komendantą, kad padėtų šiuose sodžiuose įsteigti mokyklas ir priversti, vaikus leisti. Pažadėta—nepadaryta.

Alėjūnai, Degučiai ir k. netik nesirupina mokykla, dar nei šnekėti lietuviškai nema-

ne: šneka lenkiškai, lyg važiudami per gruodą.

VIEKŠNIAI, Akmenės ap. Musų apylinkėje šiemet sienas ir dobilai visai neužderėjo. Rugiai ir vasarą pusėtinai neužderėjo, tikai kad dėl arklių stokos neperdaug jų buvo pasėta.

Daugeliui, kas savo sėjes neturėjo, šieno, ėmė jo brangumo, pripirkti negalint, vienišė viltis buvo šiaudai, kurių tikėtasi bus galima nusipirkti ir šiaip bei taip karvutę ar ožką išmaitinti, bet dabar ir ši viltis dingsta. Ukininkai, užklausti ar negali beniški šiaudų parduoti, dažnai atsako: "Je, kad nereiktų tokios galybės išvežti, mielai duociau, o dabar ir pats nežinau kuo ir savo gyvulius maitinti reiks." Blogai pasūmūmis su pašaru.

VIEKŠNIAI, Drauge su pabėgėliais ir tremtiniais žemaičiai iš Rusijos grįžta labai daug žydų ir buvusių rusų valdininkų. Jie darbo dirbti nepratę, susiranda lengvesnių užsiėmimų. Rusas sar gybinis gavo, štai, kelių prie vaizdos vietą, nors galėtų pildyti bet koks lietuvis. Kaimų seniūnai protestavo, tik nieko nelaimėjo. Sukalioja ir buvusis urodininkas lengvos duos.

JONUČIAI, Kauno ap. Prieš karą Jonučių kaime buvo 40 gyventojų. Rusai sugrįžo 23, karo tikslams sugriovė 10 ukių, liko 7 ir tie nukentėję: sodai iškirsti, į Rusiją buvo iškelti 20 žmonių. Sunaikinantieji ukių taisosi.

Laikraščiu pareina 2 egz.

TELIAIČIAI, ten pat. Gyventojų 16; du vokiečiai, kiti lietuviai. Visas kaimas nudėgęs. Karan buvo paimta trys, pabėgo į Rusiją 5. Nelaisvėje 2 kareivių. Į įvairius darbus vokiečiai yra paimę 7 vyrus. Laikraščiu pareina 15 egz.

NEČIUNAI, Jon. ap. Išvežamuosiuose į geležinkelį senkapuose seniau rasdavę senovinių pinigų ir dabar tebebrandama; dar kokių Lietuvos ženklų-vyčių. Gaila, kad neatsirado žmogaus, kuris būtų radinius padabojęs. Dabar jie visi pasklydo po rankas. ("Lietuvos Aidas")

Jeigu jusų akys perši arba skaudžios, jūs nereikalaujate eiti gydytis ir mokėti augstas kainas už tai. Pasitarkit su manim. Aš pritaikysiu jums akinius, kurie greitai pašalins jums visus akių sakusmus. Aš garantuoju jums geriausią patarnavimą ir žemiausias kainas. Turia 8 metų patyrimą.

Peter A. Miller

BAIGES MOKSLA
EXPERTAS OPTIKAS

Pilnas Rinkinyš Blizgučių. Pulkiai Taisoma Laikrodėlius

2128 W. 22nd St. Chicago

Phone Canal 5838

4906 W. 14th St Cicero

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mēs neesame bankierai, bet mēs garantuojame Tamstai suėdymą 50 proc. ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus ir overkuotus nuo \$30.00 iki \$50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darytus siutus ir overkuotus parodome po \$5.00 ir brangiau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.50 ir brangiau. Vaikų siutai \$2.50 iki \$7.50; Skrynios ir valyzai.

S. GORDON, 1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL. 8 val. atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėdieniais—iki 9 val. vakare.

Telephone Drover 8167

J. F. BUDRIK KRAUTUVE

Didelis pasirinkimas geriausių Gramafonų ir Lietuviškų Rekordų.

Auksinių Laikrodėlių, žiedų, ir t. t. Krautuvėje randasi didžiausias pasirinkimas visokių Lietuviškų Knygų. Katalogą siunčiame Dykai.

J. F. Budrik 3343 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

"Lietuvos" Kalendorius

Ši metų dienraštis "Lietuva" išleidžia Sieninį Kalendorių, kuris, kaip ir pirmiausia buvo, yra pritaikytas kasdieniniam gyvenimui. Apart paprastų mėnesinių dienų šis kalendorius pažymi Amerikoniškas šventes, paduoda Lietuvos svarbias istoriškas datas ir katalikiškas šventes.

Kas užsirašys dienraštį "Lietuva" nemažiaus, kaip ant 3 mėnesių ir jau pirmiau užsirašiusiems, prisiųsime šitą kalendorių Dykai.

Dėl brangumo popierio ir paties darbo, šių kalendorių spausdinsime apribuotą skaitliu, todėl jų ant ilgo neužteksime. Užsirašykite "LIETUVA",

Užsisakydami "Lietuvą", adresuokite taip:

"LIETUVA"

3253 S. Morgan St.,

CHICAGO, ILL.

Dienraščio "LIETUVA"

KAINOS

CHICAGOJE Metams \$6.00
" Pusei metų 3.50

In Kitus Suv. Valstijų Miestus

Metams - - \$5.00
Pusei metų - - 3.00

In Kanadą Metams 7.00

In Kitas Šalis Metams 8.00

Šitą kuponą išpildyk, nukirpk ir drauge su Money Orderiu, čekiu, arba pinigais prisiųsk mums.

"LIETUVA" 3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

GERBIAMIEJI:—

Siunčiu Tamistoms \$..... ir prašau siuntinėti

dienraštį "Lietuvą" per..... met.

(ant kiek laiko)

Mano adresas:

Vardas..... Pravardė.....

Stubos numeris..... Gatvė.....

(arba box)

Miestas..... Valstija.....

VISKĄ RASYKITE AIŠKIAI.

Iš Senos į Naują Gadynę.

Istorija liudija, jog kiekvienas persikeitimas ar tai valstybių politikoje, ar moksle, ar dailėje įvyko sunkiai, vieniems trūkdami, kitiems remiant naujus apsirėšimus, taigi kovojant vienu su kitais. Kovotojus tankiausia galima paskirstyti į dvi rūšis: vieniems senasai ar naujasai gyvenimas žada ar duoda daug ypatingų patogumų ir todėl jie gina arba vykdo juos; kiti gina senas arba vykdo naujas idėjas todėl, kad jos jiems išrodo rečiausiomis, teisingiausiomis.

Taigi abi kovojanti pusės turi mažiausia dvi rūšis tokių kovotojų. Bet kiekvienas iš jų sako skelbiant teisybę. Gi teisybė, kaip žinoma, yra amžinai viena. Tat su kuriais gi ji?

Žmonės tai įsiekdami, tai užstodami "teisybę" stoja vieni į vieną, kiti į kitą kovotojų pusę ir taip kova didėja ir didėja.

Tikrieji idėjiniai kovotojai daug greičiau susipranta: mat širdžiai ir protui jie paklusnūs. Bet vargas tai tautai, ar tai sriovei, ar kitokiai seno ar naujo judėjimo grupei, kurios tarpe randasi daug tokių, ką gina ar vykdo naujas idėjas, pergaleje tikėdamiesi sulaukti ko tai kito, o ne apsirėšimų teisybės, išminties, gražumo.

Nei proto, nei širdies jie neklausys, bet stums ir stums mušin naujas eiles, nes jie kovon juk stojo ne teisybe, o tik savo ką tai gindami. Jie didins savo eiles ir vis balsiau šauks, kad pjauna kitus ir savus žudo už teisybę, už žmonių laisvę.

Žmonės išmintingiesni, gilesni, doresni greičiau suprastų veidmainių kovas ir šauksmus, bet vidutiniai žmoneliai ilgai gali būti suvedžiojami, kol galų-gale ant ločio kailio, savo vadų ir geradėjų idealingumą neįstirs.

Senos gadyinės civilizacijos globoj auge, auklėjėsi, daug ką netikro, neteisingo esame priėmę už tikrąjį surėdymą, ir instinktyvi "teisingumą" ne tiems nuskiriame kam reikėtų.

Apsirėšimas vienas iš milijonų.

Einu vieną šalies žiemą naktį didmiesčio gatve. Elektorius stoties kampe guli vaikutis pardavinėtojas laikraščių. Galvutę padėjęs ant keleto neparduotų laikraščių numerų. Stoties tarnas pamatęs išvijo jį. Jis, matyt, nuėjo kur kitur savo galvutę priglauti. Nusipirkau nuo to vaiko laikraštį, kurį skaitant išsiskverbė galvon ilgas straipsnis apie Rusiją. Jame labai nuskundžiama ir gailiamasi Rusijos didžiųjų, ką turi... "patį sau valgi paskaidyti."

Ir piktumas, ir juokas mane ėmė už tokius rašytojus ir laikraščius. Mat minių vargdienų žmoniai jie nemato. Jie skaito, kad jeigu prastas žmogus netenka duos ar nakvynės—tai apsirėšimas paprastas; gi jeigu didelis ponas netenka taru ir turi "patį sau valgi gaminti," tai atsitikimas toks didis, kad kablegrama per vandenyną apie jį žinią reikiama siųsti.

Ir taip visur. Vienus atjauciam, kitus—ne; vienus matom, kitus—ne, vienus

gerbiam, kitus—ne, nors kaip žmonės visi vienodai verti to butų.

Kurs plunksna vikriai vadžioja, kurs švelnų delną turi, kurs gražų rubą dėvi—iš visur reikalauja pagarbos, išskyrimo nuo "tamsiųjų" ir t.t.

Kuom gi yra prastesnis puslėtas delnas už raštininko, kunigo ar advokato švelnųjį? Kuom jo darbas žemesnis?

Iš keleto tokių ir panašių klausimų gimė didis, didis šios gadyinės judėjimas. Tas bus laimingesnis šioj naujoj gadynėj gyventi, pasiekmingesnis veikti, kurs mokės išsiveržti iš pačių tradicijų ir senų supratimų atsinešimuose į žmogų; kurs greičiau persims naujos gadyinės žmoniškumo, demokratizmo dvasia, kurs persisunks nuo senai skelbiamais, bet vis nepriimančiais lygybės, brolybės obalsais; kurs turės užtektinai išvystytą protą, širdį ir valią, kad pereiti iš senos gadyinės į kitą, pasaulį nušvietusią.—Naują Gadynę.

Skaisgiras.

SUNKUS PADEJIMAS RYTUOSE.

Paryžius, vasario 1 d.—Berlino laikraštis Tageblatt praneša, kad Vokietijos rytiniai rubežiai randasi sunkiausiam padėjime. Laikraštis šiaip aprašo padėjimą:

"Stiprios bolševikų armijos stovi prieš rubežius Rytinės Prusijos, išsiveržinas lenkų gresia vakarinei Prūsijai ir ta dalis vakarų Poznaniaus, kuri dar yra vokiečių rankose, išstatyta yra naujam lenkų pavojui, kuris reiškia, kad provincija Brandenburgo taipgi randasi pavojuje. Rusų sovietų kariūmenė užėmė liniją nuo Liepojaus iki Kaunui. Tvirtovė Kauo dar nėra bolševikų rankose, bet bolševikai stovi tiesiai prieš ją ir turi savo padavadijime daugelį divizijų, kurios yra laikomos sujungtomis ir vedamos geležinės disciplinos. Vokiečių aštunta ir dešimta armijos traukiasi atgal prieš sovietų kariūmenę. "Geležinė divizija," kuri dabartiname laike kaip pasekme nuostolių, sutirpo ir pasidavė "Geležinei brigada," susidedanti iš keleto šimtų karių, randasi tenai. Be abejo, ji būtų galima suteikti pasipriešinimą anapus Prusijos rubežiaus bolševikams, jeigu vokiečiai būtų gerai vadovaujami vienatiniu, nuspręstu noru.

Greita pagalba iš ištikimų liuosnorių korpusų, kurie yra prisirengę pasipriešinti rusams su ginklais, jeigu būtų reikalingas, butinai yra reikalinga. Tas pats galima pasakyti apie padėjimą vakarinėj Prūsijoj. Skaitlingos piliečių gvardijos, kurios buvo tenai suorganizuotos nėra užtektinai stiprios, kad sulaikyti gresiantį žengimą lenkų."

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

Iš Lietuvių Gyvenimo Amerikoje.

IS CLEVELAND, O.

Sausio 1 d. TMD. 20-ta kuopa laikė savo susirinkimą. Buvo rinkta šiems 1919 metams valdyba. Valdybon išrinkta: J. Garmus, pirm.; A. Zdanys, pirm. pagalbin.; J. Žemantaitis, prot. rašt.; J. Baltrukoniūtė, fin. rašt. Nutarta statyti scenoje veiklą "Sugrižo," kas dėl "flu" buvo atidėta neapribuotam laikui. Taipgi priimta atgal A. Šmigelskai, kurs buvo prašėlintas iš kuopos už nepildymą viršininko pareigų. Valdybon jįsai buvo išrinktas 1918 metams.

A. A.

IS KEARNEY IR HARRISON, N. J. Protestas.

"Darbininko" No. 1 tilpo korespondencija iš šios kolonijos. po kuria pasirašo "Lietuvos Demokratas." Jisai mėgina savo žinutėje apjuodinti L. N. Fondo 13-to skyriaus prakalbas, kurios atsiuvo gruodžio 22 dienos, 1918 m., kur buvo surinkta \$1,665.05. Ir mėgina kalbėtoją S. E. Vitaitį pastatyti tamsioje šviesoje, ir jam primesti nesakytus žodžius.

"Lietuvos Demokratas" sako, kad "Kalbėtojas išgyrė žydus ir nepribrendusius lenkus, o lietuvius nužemino, kaip nepribrendusius"; ir buk sakęs: "Aukaukit tik į Lietuvos Neprigulmybės Fondą, nes tai yra geriausias."

Tai mes paantrinsim gerb. S. E. Vitaičio kalba, nors tuos punktus, apie kuriuos L. D. kalba.

S. E. Vitaitis sakė: "Lenkai turi pragariškus apetitus, kad užbrogti kitas tautes, o dar neturėdami laisvės patįs, ir tam tikslui suėdė dešimtis milijonų doliarų, ir kad tuli išgamos lietuvių parėmė tą darbą ir net aukas dėjo. Ir kad lietuviai daugiaus pakilo apstovė tiesiai prieš ją ir turi savo padavadijime daugelį divizijų, kurios yra laikomos sujungtomis ir vedamos geležinės disciplinos. Vokiečių aštunta ir dešimta armijos traukiasi atgal prieš sovietų kariūmenę. "Geležinė divizija," kuri dabartiname laike kaip pasekme nuostolių, sutirpo ir pasidavė "Geležinei brigada," susidedanti iš keleto šimtų karių, randasi tenai. Be abejo, ji būtų galima suteikti pasipriešinimą anapus Prusijos rubežiaus bolševikams, jeigu vokiečiai būtų gerai vadovaujami vienatiniu, nuspręstu noru.

Toliaus kalbėtojas sakė: "Patartina aukauti į L. N. F., bet kuriems nepatinka, tai aukaukit kur norite, tik būkite aukausit, ir tik žiūrėkit, kad jūsų aukauti pinigai nueitų dėl Lietuvos reikalo, o ne taip, kaip kiti kalbėtojai sako, kad neaukauji mūsų fondą, tai neaukaukie niekur." Taip jis kalbėjo, o ne kitaip.

Taigi L. N. F. 13-tas skyrius, laikytame savo susirinkime, nutarė viešai užprotestuoti prieš toki korespondentą ir atšaukt melagingą žinią. Išties tik gaila, kad "Lietuvos Demokratas" dar dengiasi po takiu dailiu slappyvaržiu, verčiaus pasivadintų save "Nepribrendusiu Lietuviu," kaip jis primeta, būk tai kalbėtojas sakęs ant visos Lietuvių Liaudies.

Taigi, patartina tokiems korespondentams atydziau klausyti kalbą ir teisingiau pranešti žinias, o ne ardyti vienybę. Mės stovėjome už vienybę ir stovėsime, nes tik vienybėje Lietuvos išganymas.

Protesto Komitetas:
Juozas Kubilius,
J. V. Baltrukonis,
J. V. Budrevičius.

IS CLEVELAND, O.

Per prakaibas gruodžio 19 dieną 1918 m., kurias bendrai surengė A. L. T. S. 18-ta kp. ir TMD. 20-ta kp., aukų Lietuvos Neprigulmybės Fondan surinkta apie \$70.00.

Aukavo šie asmenys:

Po \$6.00 aukavo A. Karinauskas, A. Mileris.

Po \$5.00: A. Baltrukoniūtė, J. Garmus, J. Kulišauskas, A. Šiumekeris, J. Mar-malas.

Po \$2.00: M. Milerienė, L. Apšega, J. Žemantaitis, K. Lukošius, J. Balčiūnas, J. Brazauskas.

Po \$1.00: J. Klanauskas, K. Vasilauskas, J. Baltrukonis, J. Marozas, K. Karpavičius, A. Senkus, P. Zubinas, J. Šuvalkis, A. Akso-maičiūtė, A. Zdanys, K. Kurlys, K. Valeika, J. Gri-bokas, K. Krupis, J. Gedminas, A. Karalius, J. Maziliauskas, B. Rimkus, A. Šimkunienė.

Smulkų surinkta \$2.30.

Viso surinkta \$70.30.

IS DAYTON, OHIO.

Protestas.

Neseniai mirė čionai Fr. Lekavičius, kurs tarnavo svetimiems dievams per paskutinius kelis metus. Bet mės neesame jo teisėjais, tai gi jo gyvenimo ir nejudinsime ir protesto prieš jį nekelisime. Bet negalima atleisti ir užtylėti to, kas neteisingai skelbiama, ypač paskutiniu sykiu tilpusioj korespondencijoj iš Dayton, O., tilpusioj laisvamanių organe "Lietuva," No. 11-me 1919 metų.

Daytono 105-tos kuopos "SLA. Narys" šmeižia mūsų kleboną, kun. M. Cybulskį, kad jis didžiausias persekiojas SLA. narių, kas visai yra neteisinga, nes jis niekada nei viešai, nei privačiai to iki šiolei nedarė, o kiekvieno nedorėlio,—kas jis nebutų, ar katalikas, ar cecilikas—neapkenčia.

Tas pats narys šmeižia kunigą, sakdamas, kad jis nėjo klausyti Šv. Išpažinties, kada buvo šaukiamas prie ligonio. Tas yra melagystė, nes paties ligonio brolis buvo atvestas klebonijon visai girtas, kurs pasakė, kad jo brolis serga ir vaikščioja ir dar patarė, kad rytoj nueiti pas brolį—bus geriau, su švenčiausiu. Tai gi kunigas su girtu žmogum ir nėjo tą vakarą, bet prisipyręs klausinėjo apie sergantį brolį ir prižadėjo ant kiekvieno pareikalavimo būti pas ligonį. Kada jis numirė, kunigas pats buvo nuėjęs namuosna ir prisizadėjo palaidoti ir dar uždyk. Liudininku galės būti pats pirmininkas SLA. Daytono kuopos ir dar kiti trys vyrai.

Dar šmeižia kunigą vandan kuopos (?), kad buk esą kunigo darbo vaisiai, nes Danielių katalikai, sumušę ant gatvės? Kas Danielių sumušė, tai teismas geriau žino, vienok nieko nemaukaltina, nes Danielius, prisilakęs saliuone, susumušę, kur mūsų kunigas niekam nepataria eiti ir dar draudžia.

Korespondentas giriąsi, kad Lekavičius likosi palaidotas "Daikių" kunigo patarnavimu. Gerai, bet ne

"ne daikių" tik vokiečių kunigo, kurs labai menkai stato lietuvius (Tas nedaro skirtumo. Red.), o mūsų tautiečiai senai prie jo lažosi. Kodėl jie tą daro—sunku suprasti.

Taigi, mės lietuviai parapijonis, laike susirinkimo, laikyto Šv. Kryžiaus svetainėje, sausio 26 d. 1919 m. matydami šiuos neteisingus apkaltinimus ant mūsų vietinio klebono ir parapijos iš SLA. Daytono 105-tos kuopos pusės, išnešame protestą prieš tokius šmeižtus ir reikalaujame atšaukimo laike dviejų sąvačių. Jeigu tas nebus padaryta, tai mės busim priversti kreiptis ten, kur bus galima surasti teisybę.

Parapijos vardu pasirašome—jos komitetas:

Parp. Rašt., A. S. Vaitkus,
Zigmund Sudelis,
Juozapas Kavalas.

Nuo Redakcijos. Laikraštis paprastai yra priverstas pasitikėti teisingumu korespondentų, kurie jam žinias praneša. Vienok yra apgailėtinas dalykas, kad toli gražu ne visi žmonės, rašijantį laikraščius, nori, ar sugebi teisingai žinias paduoti. Iš to, suprantama, pasidaro, tankiai visai bereikalingai, nesmagumų kaip užkliudytiems asmenims, taip ir pačiai redakcijai.

Ir viršminėtą protestą talpindami, mės esame vėl priversti pasitikėti tik pasirašijusių teisingumu ir sąžiniškumu, todėl, kad jie rašo ir tvirtina ir apie tokius dalykus, kuriuos gali žinoti tik tai pats kunigas (apie vėlio-nio brolio atsilankymą kle-

bonijoj ir pasikalbėjimą tenai). Antra vėl, ir pasirašusieji, matomai, nori ne vien tik neteisingą sulgyti manymo žinią atitaisyti, bet taipgi nori ir "įgnybti" kitus. Pasirašusieji sako neteisybę, kuomet jie "Lietuvą" vadina "laisvamanių organu," kuomi "Lietuva" niekada nebuvo ir nėra. To jie neprivalėtų daryti.

Laikraščiuvi yra visai nežingeidūs vietiniai vaidai. Jis nori paduoti tik tai teisingas žinias, ir manydamas kad viršminėtas protestas prie tos teisybės išsiaiškinimo prisidės, talpina jį taip-pat, kaip patalpino ir pirmesni pranešimą. Toji pat teisybė ir bešališkumas, vardan kurio "Lietuvos" dienraštis stengiasi visuomet eiti, nepaisant ne partijų, nei tikybų, liepia mums čia pat pasakyti, kad redakcijai būtų ytin nesmagu, jeigu kun. Cibulskis, ar bile kas dēlei neteisingos korespondencijos turėtų nukentėti.

Pagalios turime atkreipti atydą į tai, jog mės nemanome, kad tamistos turėtumėte bent kokią teisę reikalauti bile ko nuo mūsų, nes ta teisė priklauso tik pačiam kun. Cibulskiui, o nuo jo mės iki šiolei jokio žodžio šiame reikale neesame gavę.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

A. A., Cleveland, Ohio. Žinutė apie "Varpo" vakarą, buvusį gruodžio 29 d., 1918 m., netilps,—pervėlai prisiūsta.

Kolektorius, Cleveland, O. Aprašymas J. Liutkauskio prakalbų, buvusių gruodžio 19 d. 1918 m., netilps,—pervėlai prisiūsta. Bet aukautojų vardus pagarsiname.

Mildos Teatras

3138-42 S. Halsted St.

Prasideda 7 valandą kas vakaras.
Subatoni ir nedėloni 2 val. po pietų.

Žemai 15c
Viršui 10c

Čia prirokojama ir karės mokesčiai

PARSIDUODA gerai išdirbtas biznis, labai patogus merginai arba moteriai, su ambicija, norinčiai turėti nuosavos įplaukas. Įmokytai ir amato jeigu pirkėja to pageidautų. Turi būti parduotas. Apsivedžiau ir išvažiuoju iš šio miesto.

GRACE A. TOLEIK
5129 S. Halsted St.
Phone Drovers 9685

Dr. Virginia Narbutt

Physician & Surgeon
3001 West 22nd Street
2111 Marshall Blvd.
Ofiso valandos:
2 iki 4 po pietų
7 iki 9 vakaro
Tel. Lawndale 660
Gyvenimasis:
Tel. Rockwell 1681

BARGENAS

\$200 Phonograph su rekordais ir deimanto adata, parduosiu už \$55. Taipgi pulky Player Piano, vėliausios mados. Seklyčios setų valgomos ir miegamojo kambarių setus, divonus, parėklus, parduosiu už bile teisingą pasiūlymą. Neprašyskite šio bargeno. Rezidencija
1922 S. Kedzie Ave., CHICAGO

DIENINIS IR VAKARINIS MOKYKLAS

Čia gal lengvai ir greitai išmokti Anglų ir Lietuvių kalbas, aritmetiką, S. V. Anglų, lietuvių ir abėjos istoriją, geografiją, rašyti lietuviškai, ir tt. Taipgi, turime Grammar ir High School'ų knykas Lietuvių mokytojai. Sinaus-kito lietuvių kalbą su mokymais, rašymais.
American College Preparatory School
3103 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

(Šitokios markės išduodama už įmokėtus pinigus).

GELBĖKITE NUKENTĖJUSIA LIETUVA

Kiekvienos šalies gyventojai priverstinai moka mokesčius savo šalies palaikymui ir jos reikalų aprūpinimui.

Kiekvienas lietuvis privalo mokėti mokesčius Nukentėjusiai dėl karės Lietuvai, jai laisvės išgavimui ir jos žmonių aprūpinimui.

Reikalaukite paaiškinimų ir siųskite pinigus šiuo adresu:

Lithuanian Central War Relief Committee, Inc.

320 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

Skaitytojas žino.

Kad jis užsimokėjo už dienbutų didesnis, negu 12-30-18, raštį "Lietuvą," jis žino, kad nes kitaip laikraštis gali but jo pinigus priėmė, nes jis sulaikytas, kadangi numeriai mato ant laikraščio "Lietuva" reikią, jog apmokėtasis už užklijuotą geltoną popierą, jis prenumeratą laikas pasibaigė, mato ant popierėlės savo ant neapmokėtą laikraštį kra-rašą ir dešiniame kamputyje sa draudžia siuntinėti.

Permaining antrašą, aiškiai išpildykite šią blanką ir pridienai ir iki kurių metų jis siųskite ją mums, tuomet bus yra apsimokėjęs už laikraštį. Tamstoms suteiktas greitas ir žiūrėkite, kad jūsų numeris teisingas patarnavimas.

Mainant antrašą, teiksities išpildyti sekančią blanką.

Pirmiaus man "Lietuva" ėjo sekančiu antrašu:

Vardas Pavardė

Numeris Gatvė

Miestas Valstija

Dažar slutinėkite sekančiu antrašu:

Numeris Gatvė

Miestas Valstija

Parsivežė iš Karės Kieliką ir Pušką.

Kapelionas Jonaitis pasakoja apie savo patyrimus karėje.

— Už milijoną doliarų nepardučiau to viso prityrimo, koki aš įgijau Francuzijoje laike karės—ir už milijoną doliarų nenorėčiau antru syk pereiti per tą patį, per ką mes perėjome.

Tokiais maž-daug žodžiais kun. Jurgis Jonaitis, kapelionas prie 26-tos Divizijos, apipiešė savo karišką prityrimą Francuzijos laukuose.

Ir tas gal bus visai nestebėtina, kuomet priminsime, kad 26-toji Divizija Suvienytų Valstijų armijos buvo tose fronto dalyse, kur paprastai būdavo karščiausios. Chateau Thierry, St. Mihiel, Verdun ir Argonne miškai—visus juos teko Leitenantui Jonaičiui atlangyti, visuose teko pabuvoti, kaip jis pats apie tai papasakojo, sugrįžęs atgal sveikai ir laimingai.

Sugrįžęs Amerikon, Leit. Jonaitis pakeliui sustojo ir Chicagoj ir laike kelių dienų savo buvimo šiame mieste atsilankė tarp „Lietuvos“ Dienraščio Redakcijos, kur per porą valandų laiko jis pasakojo redaktoriui apie savo patyrimus.

— Aš ir vėl Chicagoje—nesitikiu, a?—sušuko augštas, tvirtas aficieras, Pirmojo Leitenanto rangoje kai viesula išokęs į Redakcijos ofisą.

Redaktoriui, susilenkusi ties stalu, pakėlė galvą, pažiūrėjo į svečią, primerkę akis, tarsi mėgindamas sau prisiminti, kur jis panąsų vedą matė. Pagalios, pakilęs iš kėdės, tarė:

— Žiurėkit, žiurėkit, žiurėkit!.. Na-gi bene bus tai kun. Jonaitis, andai buvęs So. Omahos lietuvių parapijos klebonu.

— Bet your life!...atsakė juokdamasi Leit. Jonaitis. Tai, matai, nei nepažinot, ar jau buvot pamiršę?—Pamiršęs tai ne, bet kad gi persimainėt: sudrutėjot, raudonas, kai obuclyz—visai ne taip išrodot, kaip kitados... Sėskit, ir papasakokit, ką girdėjot, ką matėt anoj pusėj „balos...“ Fricui kelnes sukirpot net miela žiurėt ir, „džiabą“ atlikę, dabar, vadinasi, grįžtat namo...

— Je-k, darbas užbaigtas, o kaslink tu, ką teko matyti ir pamėginti, tai to viena diena neišpasakosi ir ant jaučio skuros nesurašysi,—tarė kapelionas, kėdės sėsdamas.

— Na, tai bent trumpai papasakokit... Kokiose vietose buvot?

Buvau Chateau Thierry, kuomet mūsų vaikinai liepos 20 d. pereitę metų pirmą syk sugriebė vokiečių būlių už ragų ir parodė jam, kad kelias į Paryžių eina ne per tą vietą, kur Dėdės Samo vaikinai stovė. Paskui buvau su 26-tąja Divizija—su šita divizija išbuvau daugiausiai. Šita divizija, kaip žinote, buvo St. Mihiel sektore. Rugsėjo 4 d. mūsų divizija paėmė St. Mihiel miestą, kuris nuo pat pradžios karės buvo vokiečių rankose, o netrukus po to ji, sykiu su kitomis mūsų divizijomis išmetė vokiečius iš viso St. Mihiel sektoro. Teko man taipgi būti ir Verduno sektore ir Argonne

miškuose. Čia man beesant, ir karė užsibaigė.

— Kur, sakot buvot, kuomet karė užsibaigė?

— Lapkričio 11 d., kuomet 11 val. išryto padaryta mūsų pertrauka, aš buvau Shout. ont-aux-Dervillier, i rytus nuo upės Meuse, apie 25 kilometrų į šiaur-ryčius nuo Verauno. Šiuo sykiu buvau su 313-tu pėstininkų pulku, prie kurio mane tuo laiku paskirta. Šisai pulkas buvo karštoj pirtyj; jo kapelionai buvo išmušti, ar sužeisti ir aš gavau paskyrimą jų vieton.

— Na, o kaip išrodė, kaip jaučiasis, kuomet esi mūsų ugnij?

— Pirmą syk, kuomet patenki po ugnim, nėra taip baisu. Baimės beveik visai nėra, nes žingeidumas patima viršų ir apie baimę tuo tarpu nėra laiko mislyti. Bet vėliaus, kuomet matai, kaip pradeda aplink tave kristi sužeisti, kuomet pamatai daug užmuštų, kurie štai dar prieš kelias minutes buvo gyvi ir sveiki, kaip kad pats esi, tai tuomet laipsniškai apima ir tave baimė. Bet ir tas baimės jausmas buvo neperilgiausias, jeigu tik po ugnim prisieina buti tankiai, arba ilgesni laiką. Po nekurio laiko pripranti... žmogus prie visko priprasti gali,—ir tuomet jau nepaisai dirbi sau pavestą darbą ir tiek.

Palaidojo Keletą Lietuvių.

— Teko jums sutikti lietuvių kareivių?

— O, taip teko... Tik šiuose pulkuose buvo jų neperdaugiausia. Pavyzdžiui, 102-me Pėstininkų pulke, 3-čiame batalijon lietuvių kareivių, kiek žinau, buvo tik apie 5—6. Visi jie buvo liuosnoriai iš N.ujos Anglijos, Connecticut valstijos. 113-tas Pėstininkų pulkas turėjo jų daugiau. Kiek teko sužinoti, tai čia buvo apie 15-16 lietuvių. Šitas pulkas susidėjo iš Pennsylvanijos ir Marylan vyrų. Keletą lietuvių ir pakavojau ant mūsų lauko.

— Pravardžių jų neatmenat?

— Turu užsirašęs. Vienas ar du, pamenu, buvo iš Passaic, N. J. Vieno pravardė, kaip šiadien, atmenu. Joną Remeiką palaidojau apie 13 d. lapkričio. Jį rādome negyvą prie Crepior, apie Meuse upę, Argonne miškuose.

— Kiek laiko jūs išbuvot Francuzijoje išviso?

— Well... Iš New Yorko išvažiavome pirmą birželio 26 d. laivu Justicia—paskui jis, kaip girdėjau, nuskeno. Nuvažiavom į Angliją ir pradžioj liepos išsėdome Liverpooly. Anglijoj išbuvome 4 dienas ir po to iš Southamptono persikėlėm per Anglijos kanalą į Francuziją, išlipdami iš laivo uoste Cherbourg. Iš čia nuvykome į Paryžių.

— Tai neteko Francuzijoje ilgai išsėdėti?

— Na-gi visai neilgai tekdavo. Kaip matote, mes atvykome Paryžių apie vidurį liepos mėnesio, o tuomet, kaip atmenate, vokiečiai jau buvo įvareję gilų kylį iki Marne upės ir, usus užsirašę, dėtus pasitrynę,

jau buvo besirėngę iš Chateau Thierry padaryti paskutinį žingsnį linkui Paryžiaus, kur jis manė geras pietus rasiąs jo belaukiant. Bet prie Chateau Thierry jo laukė Dėdės Samo boisai ir, kaip žinote, visą biznį vokiečiui sugadino. Mes kaip sykis tik-ką buvome atvykę Paryžių, kuomet vokiečiai pradėjo savo nenusišėkusi jam šoki ties Chateau Thierry ir tuojaus gavome paliepiną vykti į Chateau Thierry frontą. Atvykę, jau rādome besisąudant. Čia, kaip žinote, Dėdės Samo boisai pirmą syk „užgrajino vokiečiui amerikonišką muziką“ ir Fricą taip pašokdino, kad jis po to jau nesustodamas net atgal Vokietijon nušoko.

Parsivežė „Prezentų.“

— Iš Chateau Thierry—pasakojo toliaus Leitenantas Jonaitis mus nusiuntė, kaip jau pirmiaus minėjau, į St. Mihiel sektorą, kur išbuvau visą mėnesį. Čia vokiečiai, kaip žinote, buvo dideliu trikampiu giliai įsivare į talkininkų frontą. Pradžioj rugsėjo mūsų 26-toji divizija pradėjo šturmą ant St. Mihiel trikampio ir padarė su juo trumpą „džiabą.“ Rugsėjo 4 d. pats St. Mihiel miestas buvo jau mūsų rankose, o už poros dienų ir visas St. Mihiel trikampis pateko į mūsų rankas. Smugis, kokį vokiečiai čia gavo, buvo sunkus ir kai žaibas greitas. Vienas tik mūsų batalijonas viena tik diena paėmė nelaisvėn 800 vokiečių, t. y. beveik kitą tiek vyrų, kiek pats turėjo.

— Kadangi vokiečiai čia kelis metus sėdėjo,—pasakojo toliaus kun. Jonaitis,—tai ir jų pozicijos, dū g'o'utai (požeminiai kambariai) buvo pastebėtina gerai ir saugiai įtaisyti. Šiuose pozicijose mūsų vaikinai prisirinko sau visokių kariškų „prezentų“ kiek tik norėjo ir panešti galėjo.

— Na, rasite, ir jūs parsivežėte sau ką-nors atsiminimui tų dienų, kurias karėje praleidote?

— Taip, turiu ir aš parsivežęs keletą **souvenyrų** (atmintinų daiktų). Turiu parsivežęs vokišką šalmą (helmetą), puikų vokišką revolverį ir dar keletą mažmožių. Bet, kalbant apie **souvenyrus**, turiu pasakyti, kad vokiečiai yra šuns-snučiai. Ačiū tam aš turiu vieną gal iš nepaprastiausių **souvenyrų**—auksinį kieliką ir pušką...

— Ką prie altoriaus var-toja?

— Taip. Matyt, vokiečiai išlupo juos kur francuzų bažnyčioj. Mano kareiviai rado juos užimtoje vokiečių transėjose prie Wadonville, St. Mihiel sektore. Ir kielikas ir puška yra apdile ir sudaužyti-sulankstyti—matyt, ilgai jau laikyta ir gal iš rankų ir rankas ėjo; besitraukdami atgal, turbut ne turėjo jau laiko pasiimti su savim nei šitų šventvagiškai išluptų daiktų.

Kapeliono Pareigos.

— Kokias pareigas jūs turėdavote karės frontuose?

— Ginklo mes nenešiojame, nors mūsų lauke lyg jautumei smagiau, ginklų rankoje turėdame. Už fronto kapeliono pareiga yra suteikti kareiviams tikišinį tarnavimą, išklausti išpažinties, mišias atlaikyti, pa-

mokslėli pasakyti, pagalios ant mūsų lauko užmuštus palaidoti.

— Kur laikėte pirmas mišias Francuzijoje?

— Pirmas mišias, kaip atmenu, laikiau vietoj vardu La Forte, pakelyj nuo Paryžiaus į Chateau Thierry. Čia mišias atlaikiau daržinėj, o paskui—kur pakliuvu,—daugiausiai laukuose, ar miškeliuose. Mažą altorėlį kapelionas su savim nešiojasi. Jį pasistato ant stalo bile kur ir—štai ir šventinys.

— Mūsų fronte taipgi laikėte?

— Ne! Kuomet patekome į Verduno sektorą, tai mišių, nei jokių pamaldų visai nelaikėme.

— Kodėl?

— Ten buvo „perkaršta.“ Bombardavimas ėjo perdidelis ir prisakymas buvo, kad kruvon susieiti negalima, idant išvengti tokiu būdu priešų ugnies.

— Na, o kuri vieta jums išrodė „karščiausia“?

— Pati paskutinė karės diena buvo turbut „karščiausia.“ Buvome tuomet Argonne miškų sektore, neper-toliausia nuo Meuse upės. Mūsų batalijonai buvo ėję pirmyn, o priešas buvo užleidęs „barrage“ t. y. kanuolinę ugnį, lyg kurtiną teatre, idant mus sulaikyti nuo žengimo pirmyn. Prie tokio padėjimo kareiviai štai kaip daro. Pabėgę kiek, krinta ant žemės ir laukia kito patogesnės progos, kad sukilius vėl pabėgti pirmyn. Ir kuomet reik kristi žemyn, tai tada jau nėra laiko rinktis sau patogesnės vietas—kris, kur stovi ir kaip stovi. Ot ir šiuo sykiu, atmenu kaip dabar, sukritome tiesiog purvynan, vandenin—tik galvas iškėlė viršum, ir tai neperaugščiausia, kad kulkos jų nenuskintų. Nuo pat ryto jau žinojome, kad šiadien 11-tą valandą karė turi pasibaigti ir išrodė taip, kad ir mūsų vaikinai prie kanuolių ir vokiečiai lyg tyčia varėsi už tai, kas paskutinį švį išsaus. Todėl ugnis buvo nepaprastai smarki. O mums ten begulint, jautėsi nei šiaip-nei-taip: „Say Bill, what time is it?“—klausia vienas kito gulėdami. „Pas mane 5 minutes iki vienuolikai.“—„Pas mane lygiai vienuolikta.“—„Pas mane jau 3 minutės po vienuolikai.“—„O, hell!.. matyt karė visai nesibaigs...“ Toki buvo pasikalbėjimai mūsų eilėse. Ir ne tiek bijojeisi būti užmušti, kiek nesmagu darėsi todėl, kad štai žinai, jog už minutes-kitos jau bus po viskam, o šita paskutine

minuta kaip sykis kulka, ar litusi bomba gali tave nusiųsti pas Abrahomą. Šios kelios minutes buvo ilgiausios minutes mūsų gyvenime ir podraug „karščiausios“—nors, kaip minėjau, baloje gulėjome...

Taip paigė savo pasakojimą kun. J. Jonaitis, kuris dar nėra paliuosutas iš kariumenės ir savo pareigas pil do ir toliaus. Šiuo sykiu jis yra paskirtas tarnyston ant transportų, vežančių kareivius atgal iš Francuzijos. Kiekvienas transportas (laivas, vežantis kariumenę) turi du kapelionus: vieną katalikų tikėjimo ir kitą kitokio tikėjimo.

Paviešėjęs Chicagoje, kapelionas Jonaitis sugrįžo į Newport News, Va., kur yra jo stotis.

Lenkų Apvaikščiojimas prie Koščiūškos Paminklo.

Sausio 26 d. lenkai apvaikščiojo Koščiūškos dieną. Lygiai 3-čią val. po pietų, ties Koščiūškos paminklu, ant kampo Jackson Place ir 16-tos gatvės, du raišu Suv. Valst. kareivių—vienas be rankos, kitas be kojos, kitų dviejų kareivių lydimi, ir tautiškuose rubuose pasirėdžiusios merginos užsilipo ant kalnelio ties paminklu ir išvyniojo penkias vėliavas: Suvienytų Valstijų, Francijos, Lenkijos, Anglijos ir Italijos. Tarpe laikančių vėliavas įsispraudė dar vienas; tai buvo kareivis kornetistas, kuris davė signalą, kad žmonės susirinktų.

Pirmiausiai prisitartino pagyvenęs žmogus, su dideliu veidu ir cilindriu, matyt prablaščius. Nusiėmęs cilindrį, persizegnojo ir pradėjo skaityti lenkiškai kokią tai maldą. Besimeldžiant susirinko ir daug žmonių, kurie apsupo ratų paminklą. Po maldai, kornetistui lydint, sugiedota „The Star Spangled Banner“.

Po tam Gutowski, iš Generalio Stabo, Informacijos Biuro, pasilipo ant kalnelio ir nors prastai, bet kalbėjo į publiką angliškai. Frazijų nesigailėjo, vienok ir tų nesisekė tinkamai ištarti: buvo nervingas, lig kordijosi, lig jautėsi to nepasiekęs ką buvo pasirėngęs skaityti... Užbaigiant savo kalbą pasakė, kad lenkai stoja Suvienytų Valstijų kariumenės kokių kitų išskaitliavimu, kaip tik tam, kad padarius pasaulį saugiu demokratijai. Ašgi norėčia žinoti ką Kapitonas Gutowski atsakytų Škotijos komikas, Harry Lauder, kuris Suvienytų Valstijų kareiviams keliančiant į Europą, pasakė:

“Boys, you are not going over to save France, nor to save England, nor to “make the world safe for democracy.” Get that out of your heads! You are going over there, by God, to save your own skins, your own homes, your own wives and children, and you know it. So cut out all the guts. The Allies have their backs against the wall. If they go down, you are the next in line and that's why you are going over”.

(Vaikiniai, jūs neinate ten išgelbėti Francuziją, nei išgelbėti Angliją, neigi “pa-daryti pasaulį saugiu demokratijai”.

Išmeskite tai iš

savo galvų! Dėl Dievo, jūs einate tenai, idant išgelbėti savo locnus kailius, savo locnus namus, savo locnus žmonas ir vaikus. Taigi mes kit šalin visokias komedijas. Talkininkai yra prispirti prie sienos. Jeigu jie kris, tai jūs esate sekanti po jų, ir štai kodėl jūs einate tenai—Francuzijon).

Man rodos, kad tie 2,000,000 vyrų, kurie ėjo į Francuziją, sutiks su p. Lauder.

Kapitonas Gutowski tada perstatė Francuzų armijos aficierą, rodos Louve, kuris savo trumpoje kalboje (angliškai) išgyrė lenkų patriotizmą ir tautiškumą, kurio esą nei prūsų tyroniskumas negalėjo įveikti: viską suprusino, ir aniestus ir kaimus, bet lenkų patriotiškos širdies neįsengė suprusinti.

Tada tula moteris aficieriui įdavė puikų vainiką, kurį tas ponas uždėjo ant Koščiūškos paminklo.

Paskutinis kalbėjo tulas Amerikonas, išgirdamas Lenkiją ir lenkus. Paminėdamas Koščiūšką, jisai užbaigė savo kalbą žodžiais: “Freedom shricked when Kosciuszko fell!” (Laisvė suspiegė, kuomet Koščiūška krito).

Apvaikščiojimas užsibaigė su lenkų himnu.

Nors minios tarpe mačiau ir lietuvių ėdiką, Leitenantą Konstantą Walczynski (sulenkęs lietuvių Valciuną, kuris seniau tarnavo State Bank, Chicagoje), tačiau apie lietuvių niekas nei neužsiminė.

K. iš M.

MIRE LIETUVIS PALIKDAMAS PINIGU.

Giminės atsisauk.

Mirė lietuvis, palikdamas banke virš \$900.00. Jei iki 6 mėnesių nieks iš giminių neatsisauks, tai pinigus paims Valdzia. Mirusis vadinosi (angliškai) John Kubiliens, iš Wobolniky, Kauno gub.

Jis su lietuvišiais pažinčių neturėjo: Kitataučiams gi sakdavęs jog esąs rusas, bet užkalbinus jį, rusiškai nemo-kėjo ir tik tuomet prisipažino, kad esąs lietuvis.

Jis neseniai mirė, nepalikdamas jokių žinių apie savo gimines. Jei kas norėtų gauti apie jį platesnių žinių, kreipkitės sekančiu adresu: Wm. B. Frank, 624 and 23 Realty Bldg., Spokane, Wash.

A. MARTAUS MARŠRUTAS LAISVĖS IŠGAVIMO REIKALE.

p. A. Martaus vėl pasiryžo apkeliauti žemiaus nurodytą kolonijas, kur aiškins žmonėms Lietuvos Laisvės reikalus ir kaip reikia veikti, kad atsilauktų prieš už grobikus ir Lietuvos laisvės priešus.

Todėl kolonijų veikėjai yra prašomi šaukti susirinkimus ir rengti prakalbas, susitarus tarpe savęs, kad būtų kuogeriausios pasekmės. Toks veikėjų pasidarbavimas, rengiant prakalbas, bus ne dėl ko kito, bet dėl Lietuvos laisvės.

Rengėjų prašoma šitaip eiti prie darbo: Susitarkite su žymesniais savo kolonijos lietuviais, sudarykite prakalbų rengimo komitetą, gaudite paskirtai dienas svetainę ir išgarsinkite prakalbų dieną kuogeriausiai. Dienos atminoti negalima, bet jei artimos kolonijoms galėtų apsieisti dienomis, tai tą galima padaryti, tokių kolonijų veikėjams pasitarus tarp savęs. Apie tokią permainą reikia būtinai pranešti Centr. Komitetui, žemiau paduotu adresu.

Ši maršrutą rengia Lietuvos Neprigimybės Fondas ir Am. Liet. Tautinė Sandara. Maršruto Rengimo Centralis Komitetas susideda iš šių asmenų: P. Jurgeliutė, S. E. Vitaitis ir J. Ambraziejus, Susinešimui adresas:

Miss P. Jurgeliutė, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Prakalbos turi įvykti šiose kolonijose:

Vasario mėn.:

1. Binghampton, N. Y.
2. Forest City, Pa.
3. Scranton, Pa. Hide Park
4. Scranton, Pa., Providence.

5. Pittston, Pa.
6. Inkerman, Pa.
7. Plains, Pa.
8. Wilkes Barre, Pa.
9. Miners Mills, Pa.
10. Edwardsville, Pa.
11. Plymouth, Pa.
12. Hanover, Pa.
13. Sugar Nutch, Pa.
14. Wanamie, Pa.
15. Nanticoke, Pa.
16. Freeland, Pa.
17. Hazleton, Pa.
18. Mahanoy City, Pa.
19. Frackville, Pa.
20. Gilberton, Pa.
21. Girardville, Pa.
22. Shenandoah, Pa.
23. Shamokin, Pa.
24. Kulpmont, Pa.
25. Mt. Carmel, Pa.
26. St. Clair, Pa.
27. Minersville, Pa.

Kovo mėn.:

1. New Philadelphia, Pa.
2. Tamaqua, Pa. (2 val. popietų).
3. Coaldale, Pa. (7 val. vakare).
4. So. Bethlehem, Pa.
5. Easton, Pa.
6. Port Chester, Pa.
7. Philadelphia, (South Side), Pa.
8. Camden, N. J.
9. Bayone, N. J.
10. Elizabeth, N. J.
11. Harrison, N. J.
12. Jersey City, N. J.
13. Yonkers, N. Y.
14. New York City, (Bronx)
15. So. Brooklyn, N. Y.
16. Long Island City, N. Y.
17. Bleessville, N. Y.
18. Great Neck, N. Y.
19. C. Brooklyn, N. Y.
20. Newark, N. J.

Jureiviai laivo Mercurius krauja laivą reikmenimis ir maistu dėl badaujančių armėnų ir albanų.

PASISKAITYKITE!

The Lithuanian Daily
LIETUVA
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Publishing Co., Inc.
4263 So. Morgan St. CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone: Boulevard 4260
Entered as Second-Class Matter July 13th, 1898, at the
Post office at Chicago, Ill., under act of March 3rd, 1879.

EDITOR, B. K. BALUTIS.

SUBSCRIPTION PRICE:

in Chicago, by mail —	
One year	\$6.00
Six months	3.50
Three months	1.80
in Chicago, by carrier —	
One copy	10c
Per week	70c
Per month	2.25
in the United States, by mail —	
One year	\$6.00
Six months	3.50
Three months	1.80
in Canada, one year	\$7.00
in all other countries, per year	\$8.00

"Lietuva" yra kasdien, išskyrus nedėliams.
Lietuviai Lietuvoje dienraščio bendrovė. Redaktorius
B. K. Balutis. Adresas visos korespondencijos.
Adresas: 4263 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 4260.

Lithuanian Publishing Co.
4263 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 4260.

Prenumeratos kaina apgarsinimo skyriuje. Apgar-
sinimų kaina suteikiama pareikalavus.

Pristatomi Redakcijos ir neuždėti rankraščių gra-
žinami atgal tik tada, kada jų grąžinimo pareikalaujama.
Rankraščių Redakcijos stundant, ir kuomet grąžinimo iš-
eina prie rankraščių yra pridėtos.

Prenumeratos, apgarsinimų ir kitokio biznio reikš-
lams reik kreiptis laišku į Dienraščio Administraciją.
Korespondencijas, žinias ir straipsnius reik adresuoti
Dienraščio Redakcijos vardu.

Jokį raštą, be pavardės rašyti tikro vardo-pravar-
dės (apart slapto vardės) ir adreso, negali būti sunaudoti.
Asmeniško Redakcijos galima matyti nuo 11:30 iki
12:15 ryto ir nuo 5:30 iki 7 vakara.

Musės.

KAIP KAS KAM.

O, kaipgi puikus mėnuo, iš augštumo
Kad beria lengvus spindulius šviesumo!
Milžino rankoj dar puikėsnė skyda,
Kad baisų savo jis priešą išvydo.
Skardį giesmelę jausmingo paukštelio,
Kurs gied' tarp krūmų ant sriaunaus upelio.
Toli skardesnis žvangėjimas kardo,
Kuris galiuno svietui skelbia vardą.
Malonus kanklių skambėsęs graudingas,
Sirdies kai gydo žaizdas sopulingas.
Meiliau trimytos balseliai suplaukia,
Kada tėvynę į kovą pašaukia.
Vanduo upelio kad tykiai banguoja,
Brangį mums veltis, ką supa, liuliuoja.
Brangesnis žirgas, kurs bėg' arcavoja,
Tarpu vilčių, kaip sakals, lakioja.
Saldus kvėpavimas lelijų, rutų,
Meilus suiravimas ažuolų drutų,
Bet-gi saldesni vargai šios gadinės,
Išvargti dėl gero mūsų tėvynės.

E. DE AMICI Vertė M. GRIGONIS

SIRDIS

MAŽIEMS IR DIDELIEMS

(Tąsa)

PRAKILNUS DARBAS.

Pirmajai valandai pasibaigus, mes nuėjo-
me su mokytoju prie miesto Dumos pasiži-
rėti, kaip indus medalių berniukui, kuris iš-
gelbėjo skęstantį draugą iš Po.

Nuo priegyje plevėsavo didelė dvivarsė
vėliava. Mes inėjome Dumos kieman, kame
radome pilną žmonių. Kiemo gilumoje stovėjo
didelis skobnis, raudona gelumbe apklotas, o
ant jo kokie-tai popieriai gulėjo, o už skobnio
eilės pauksinių kedžių miesto galvai ir Dumos
nariams. Vienoje kiemo pusėje stovėjo kare-
iviai tautiškosios gvardijos (pas juos buvo daug
medalių) ir burys rubežiaus sargybos; antroje
pusėje stovėjo išeiginiai rubais gaisrininkai
ir daug karininkų atėjo čia pasivepsotų: buvo
cavaleristų, šaulių; buvo dar daug miestiečių
sodiečių, bet keli aficerai, moterų ir vaikų —
diemas buvo žmonėmis sausakimsai prisikim-
ies.

Mės atsistojome vienoje kertėje, kame
jau buvo kitų mokyklų mokiniai ir mokytojai,
o greta mūsų buvo sodiečių berniukų burys.
Visi jie juokavo ir kalbėjosi balsiai — maty-
ties, kad jie iš priemiesčio Borgo-Po — drau-
gai ir pažįstami tojo, kuris gaus medalių. Pro
visus langus, į kiemą išeinančius, žiūrėjo Du-
mos tarnautojai. Bibliotekos galerija irgi buvo
žiūrėtojų pilna. Galerijoje virs varty buvo mies-
to mokyklų mokinės. Tai buvo nelyginant te-
atras.

Visi linksmai šnekučiavo. Kareivių muzi-
ka tyliai prie vartų griežė. Saulė kaitino. La-
bai buvo puiku! Staiga visi žiūrėtojai pradėjo
lepnais ploti.

As pasistiepiu, norėdamas pamatyti. Žmo-
nės, už skobnio stovį, persiskyrė, ir priekin-
išėjo vyras ir moteris. Vyras už rankos ber-
niuką vedė. Tai buvo tas, kuris draugą išgel-
bėjo. Vyras — tai jo tėvas, murininkas, o mo-
teriskė — jo motina. Pamatę taip skaitlingą
minią ir užgirdę delnų plojimus, visi trys su-
sigėdino ir nedrįso nė pajudėti. Koks-tai Du-
mos tarnautojas pastatė juos dešinėje skobnio
pusėj. Valandėlę viešpatavo tylą, paskiau vėl
pasigirdo garsus delnų plojimas. Berniukas
pasiziūrėjo į langus, paskiau į galeriją; suko
rankose kepurę ir, rodosi, negalėjo suprasti,
kur jis pakliuvo. Man pasirodė, kad jis truputį
į Korėti panašus. Tuo tarpu berniukai iš
Borgo-Po mosikavo rankomis, norėdami, kad
jis juos pamatytų, ir tyliai jį šaukė:

— Pin! Pino!

Pagaliaus jis užgirdo, pasiziūrėjo ir pri-
dėjo kepurę prie burnos, kad nesimatyti, kaip
jis juokiasi. Staiga visi kareiviai tautiškosios
gvardijos pakėlė šautuvus.

Inėjo miesto galva ir dar daugybė ponų.
Galva atsistojo už skobnio, visi kiti šalimais.
Muzika nutilo, miesto galva paprašė visų ty-
lėti ir pradėjo prakalbą sakyti. Pirmųjų saki-
nių aš negirdėjau, vienok supratau, kad pa-
sakoja atsitikimą su tuo berniuku. Paskiau jis
pradėjo balsiaus kalbėti, jo aiškus ir skambus
balsas po visą kiemą išsiplėtojo; ir aš jau gir-
dėjau kiekvieną žodį:

— Pamatęs draugą, kuris, mirtinos bai-

mės apimtas, su vilnimis kovojo, jis nusirėdė
ir, valandėlės neabejodamas, pasiskubino su
pagalba. Jam šaukė:—priegsi!—jis neatsakė,
jį sučiupo ir jau buvo vandenyje. Upė nerima-
vo; pavojus buvo didelis, net ir užaugusiam;
bet jis puolė mirties pasitikti visomis savo
mažo kūno pajėgomis ir iš savo geros širdies.
Jis laiku sučiupo žustantį, kuris jau buvo po
vandeniui, ir ištraukė viršun, jis atkakliai ko-
vojo su vilnimis, kurios, tarytum, taip ir no-
rėjo jį praryti kartu su draugu; daug kartų
jiedu nuginzdavo, bet ir vėl pasirodydavo.
Jis atkakliai ir karžiškai plaukė ne kaip
kudikis, kuris kitą kudikį nori išgelbėti, bet
kaip užaugęs žmogus, kaip tėvas, gelbstantis
savo sūnų, kuriame visa jo viltis, visa gyve-
nimo laimė. Viešpats neleido, kad toks kar-
žiškas pasiaukavimas veltui pražūtų. Ma-
žasai plaukėjas ištraukė iš nerimastaujančios
upės jos auką. Jis, kartu su kitais draugais,
atgairino draugą; paskiau ramiausiai grįžo
namo ir šaltai pasakojo namiškiams atsitiki-
mą. Gerbiamieji! Puikus ir vertas pagarbos
karžiškumas užaugusio žmogaus. Bet ku-
dikio, kuriam dar jokia pagarba nerūpi, kurio
drąsa jau turi būti didesnė, juo jis silunesnis
kudikio, iš kurio mės nieko nereikalaujame
kurį mės laikme vertu meilės ir tada, kada
pas jį nesti tokio pasiaukavimo, o jei tikta
jis supranta ir brangina svetimą pasiaukavinį
— toks karžiškumas — tai stebuklingas, u-
viską augštesnis. As daugiaus nieko, gerbia-
mieji, nebesakysiu. Štai prieš jus stovi drąsu
išgelbėtojas berniukas. Kareiviai, pasveikin-
kit jį, kaip brolių; motinos, palaiminkit jį, kaip
sūnų; vaikai, atminti jo vardą, tegu jis nie-
kad jos širdies nepameta.

— Eik čia, berniukai. Italijos karaliaus
vardu as duodu už prakilnią drąsą medalių.

Garsus šauksmas: "evviva" (tegyvuoją)
pasigirdo visame kieme.

Miesto galva paėmė nuo skobnio meda-
lių ir prisegė jį prie berniuko krutinės; pas-
kiaui jį apkabino ir pabučiavo.

Motina šiuostė ašaras, tėvas gi palenkė
galvą.

Galva suspaudė abiem rankas ir, paėmęs
paliepiamą apie medalių, padavė jį motinai.
Paskiau jis berniukui pasakė:

— Tegu atmintis iškilmingos tau die-
nos, laimingos tavo tėvams, visą tavo gyve-
nimą išlaiko tave geru ir doru. Sudiev!

Miesto galva išėjo, muzika pradėjo griež-
ti ir, rodės, jau viskas pasibaigė. Bet kokia
tai moteriškė pastumdė aštuonių, gal dešim-
ties, metų berniuką, kuris puolė prie berniuko
su medaliu ir apkabino jo kaklą. Vėl kieme
pasipylė delnų plojimai ir šauksmai: evvivi!

Visi tuojou suprato, kad tai išgelbėtasai
berniukas dėkavoja savo išgelbėtojų. Paskiau
vėl pradėjo eiti. Visi, pro kuriuos jis ejo,
spaudė jo ranką, o kai jis priėjo prie galeri-
jos, tai iš ten, kaip lietus, pabiro žibutės. O
muzika kiemo gilumoje tyliai griežė puikiau-
siai melodiją. Atrodė, kad daina daugybės si-
dabrinų balsų išlėto vilnimis plaukia.

LUOŠI VAIKAI.

Šiandieną aš nėjau mokyklon, nes buvau
nevisai sveikas, ir mama pasiėmė mane kar-
tu su savimi luošų vaikų Instituton, kame ji
norėjo patalpinti mūsų šveicorius dukraitę;
bet jinai man nepavelijo mokyklon ineiti...

Ar tu supranti, Enriko, kodėl aš tavęs
ten neleidau? Nenorėjau tiems nelaimingiem-
siems parodyti savo sveiko, tvirto berniuko.
Juk ir be to jiems dažnai prisiema daryti to-
kie jiems skaudus palyginimai. Koks griaudus
reginys! Kai aš ten inėjau, ašaros mane taip
ir kutojo. Jų ten buvo bent šešiasdešimt ber-
niukų ir mergaičių... Vargšai, nuvarginti kan-
teliai! O kokios baisios rankutės ir kojytės.
Daug skraipytų kunelių! Aš tuojau pastebė-

jau daug meilių veidų ir protingų akių; vienos
mergaitės, lyg senelės, buvo riesta nosytė ir
pailgas smakras; bet koks jos puikus, angeliš-
kas šypsojimasis. Kai-kurie, kai jį juos tiesiai
žiūri, atrodo gražūs ir sveiki; bet kai jie nu-
sigrįžta, tai širdį gailestis spauste spaudžia.
Atėjo daktaras jų apžiūrėti. Jis statė juos ant
suolelio ir kėlė jų drabužėlius, norėdamas pa-
siūpinėti jų sutinusius pilvelius ir sudrūtėju-
sius narius; jie, vargšai, nė kiek nesigėdino;
natyties, šie vaikai jau priprato prie to, kad
juos kiti gali nurėdyti, apžiūrėti, į visas pu-
ses kraipyti. Bet dabar jų sveikata jau cina
geryn, jie beveik nieko nebekenia.

"Bet kas gali apsaugoti tuos jų kėsmus,
kuriuos jie turėjo, matydami, kad jų kūnas
ceičias, nebetoks, kaip kitų, kad jų luošu-
nas — tai kitiems pasibjaurėjimas. Vargšai
vaikučiai! Kaip dažnai juos palikdavo kur-
nors kambario arba kiemo kertėje, blogai pe-
rėjo, kartais iš jų net tyčiojosi, išstus mėne-
ius juos kankino nenaudingais ortopediskais
aparatais ir bandžais! Dabar-gi, gavę geres-
nę priežiūrą ir maistą ir besigimnastikuodami,
jie sveiksta. Kai-kurie jų negalėjo nuo suolo
atsitolti, kiti gi ant lazdy pasirėmę sunkiai
tovėjo, matyties, jiems labai skaudėjo, bet
ie, vargšai, šypsojosi, norėdami paslėpti so-
ę. O, Enriko! kaip jus, sveikieji, mažai svei-
atą branginate! As pamąsčiau tuo laiku apie
razius, sveikus vaikus, kuriuos motinos iškil-
ingai kitiems rodo, didžiudamosios jų gra-
umu, ir man norėjosi prispausti prie širdies
isos tos vargšės galvutės; jei aš bučiau vienų
viena, as pasakyciau: nebeisui iš čia, pasve-
siu savo gyvenimą jums, busiu jūsų motina iš
savo mirties... Ir jie pradėjo dainuoti; daina-
vo tyliais, plonais, liudnais balseliais, kurie
širdį vėrė.

"Mokytoja juos pagyrė, kas juos labai
nudzino, ir kai jinai ejo pro suolus, jie
jos ranką bučiavo: jie labai dėkingi tiems, ku-
rie jiems gerą daro, ir labai prie jų prisiriša.
Štai angelai visai nėra kvaili ir gerai moki-
nasi, tarė man mokytoja — meili jauna me-
gina, kurios veidas jos gerumą reiškė, bet jis
truputį liudnas, tarytum, jame atspindi tosios
bėdos ir nelaimės, kurią jinai savo rūpesniais
palengvina. Meili mergina! Iš visų žmonių,
sau duonos kąsnį uždirbančių, niekieno negali
būti šventesnis darbas už jos darbą!
(Toliaus bus).

—000—

KAIP SUŽINOTI MEDŽIO AUGŠTĮ.

Jei nori sužinoti medžio ar triobos augš-
tį, tai tas lengva padaryti be instrumentų. Jei
saulė yra apie viena ketvirtadalia augščio an-
dangaus, antai, 9 ar 10 valandą rytmetų ar
2 iki 4 val. po pietų, tai šale medžio ar tri-
obos įbesk smaigą žinomo ilgio, sakysme, 6
pėdų. Inseigės jį į žemę, pastebėk tikrai,
kur šešėlis siekia žemę. Išmatuok smaigo še-
šėlio ilgį, paskui medžio ar trobos šešėlio ilgį
ir šitų šešėlių atnaša parodis tikrą medžio ar
trobos augštį.

SKUTIKLIO AŠMENIS.

Skutiklio ašmenimis būnant labai plonomis
— viena milijoninė dalis colio storio — per
mikroskopą tapo pastebėta, kad jos kuone vi-
suomet yra išverstos į vieną pusę nuo per-
daug stataus paskutinio patraukimo per pus-
tą. Taigi pustant jos vienval yra išverčiamos
tai į vieną, tai į kitą pusę, nuo ko jos pasidaro
trapios, kaip lenkiamia viela tai į vieną tai į
kitą pusę ir skutant stringa į mėsas. Patirta
gi, kad plienas nužudęs savo trampumą, jį at-
gauna prie gerų sąlygų, kaip antai, davus
jam pasilį. Bet tai yra ilgas procesas; greitū
budu tą patį galima atsiekti, ikišus skutiklį ke-
lioms minutėms į karštą vandenį, nuo ko jis
atgaus savo tamprumą ir nestrigs į mėsas.

"Lietviškas Išradėjas".

Šituo vadru išdaviame nauja
knygute dėl išradėjų, talpinanti
20 pavelkųjų iliustracijų, vi-
sokių išradėjų ir išradimų, su
aprašymais ir pavelkiais miestų
New Yorko ir Washington'o.
Šią brangią knygutę, mės iš-
siunčiame kiekvienam ant pa-
reikalavimo.

DYKAI

Jeigu Jus norite žinoti kiek
turto žmonės prasigveno ir
kiek dar galima prasigventi
su pagalba naudingų išradimų,
tai rašykite tuojau reikalau-
dami tos naudingos knygu-
tės. — bandame išradimus
D Y K A I. Rašykite:

American European Patent
Offices Inc.

256 Broadway (L.A.)
NEW YORK, N. Y.

Pradėk Naujus Metus su tobulu alku re-
džimu, taip, kad nieko nepametum per
visus metus, kas tau gali būti naudinga.
Gerai pritinkanti akiniai, prailginti akiniai
galvos skaudėjimams, trumparegių arba tol-
regystė prailginama, pastarbie su manim
prieš einant kur kitur. Egzaminacija DYKAI.

JOHN SMETANA
AKIŲ SPECIALISTAS

1801 S. Ashland Ave., Chicago

Kampus 1805 Gatvė.
Šios lubos, virš Platt'o aptiekos. Tėmykite
i mano parą.
Šalinios: nuo 9 val. ryt. iki 8 val. vak.
Nedėliai: nuo 9 val. ryt. iki 12 val. dienos

Phone Burnside 10 or 12

LIETUVIŠKA

APTIEKA

STEPHEN VILIMOVITZ, R. PH.

...DRUGGIST...

8924 Cottage Grove Av.

Chicago, Ill.

**EXTRA STORAGE PAR-
DAVIMAS**

rakandų ir Victorolų. Už \$50 nu-
pirksi didelę Cabinet Victrola su
puikia pastata, taipgi \$12 vertės
rekordų mokėjusių \$200. Mės tu-
riane keletą \$150 tikros skuros
seklųios setų, kaip nauji, bus
parduoti už geriausią pasiūlymą.
Atsiunčiama uždyka. Liberty Bon-
dsai bus priimti už mokesčių. Atsi-
aukite tuojau. Atėda kasdien
nuo 9 ryto iki 9 vakare. Nedė-
liomis iki 4 valandai.

WESTERN STORAGE

2810 Harrison St. Chicago

Plešė JONAS STANKUS

Pagal Jurgį ir kepurę.

VIETINĖS ŽINIOS

KONCERTAS SU PRAKALBOMIS.

Komitetas, kuris rengė protesto mitingą prieš lenkus Naujų Metų dienoje 7-to Regimento Svetainėje, pasitaręs pereiną pėtnyčią susirinkime laikytame Sv. Jurgio svetainėje nutarė surengti koncertą su prakalbomis 12-tą dieną vasario t. y. Abraomo Lincolnio gimimo dienoje.

Šis vakaras patarnaus dviem tikslams: Pirmas pagerbs didį šios šalies emancipatorių, žmonijos mylėtoją, išliuosuotoją vergų Abraomą Lincolną. Kadangi Abraomas Lincolnas buvo užtarėjas prispaustųjų, taigi ir lietuviai neturėdami dar šiandien liuosybės negali nepagerbti didžio gėnijos gimimo dienos. Apvaikščiodami Lincolną gimimo dieną vėl turėsime progą pasiskusti pasauliui, kad su paliosavimu vergijos Amerikoje visa žmonija dar nebuvo paliosuota, lietuviai ir Lietuva dar laukia kito Lincolnio, kuris padėtų mums išgauti pilną neprigulmybę. Mes tikime, ir turime viltį, kad tuom išliuosuotoju Lietuvos ir kitų prispaustųjų tautų bus pranokęs Lincoln'as dabartinis prezidentas Woodrow Wilson.

Antras tikslas šio vakaro bus supažindinimas mūsų visuomenės su pasekmėmis laikyto protesto mitingo prieš lenkus Naujų Metų dienoje. Beabejo kiekvienam netik įdomu, bet ir reikalinga žinoti kokią pasekmę padarė mūsų protestas prieš pasikėsimus lenkų ant mūsų Tėvynės. Apie tai protesto komitetas praneš susirinkusiems ir minėtą vakarą. Butų geistina, kad visi buvusieji ant protesto mitingo ir čia susirinkę.

Surengimui Koncerto ir prakalbų Lincoln'o gimimo dienoje tapo išrinktas komitetas iš sekančių ypatų:

Komiteto pirmininku — J. J. Hertmanavičius.

Komiteto nariai: pp. Ilakis, Zaldokas, Dr. K. Drangelis, Baltutis, Šuolis, Praninskas ir Karlikauskas.

Vakaras žada atsibuti Sv. Jurgio paraprijinėje svetainėje.

Silas.

LIETUVIAI TARP SVETIMTAUČIŲ.

Prieš keletą dienų Austin High School Auditorijoje, moterų klubas šios apieilinės, pilietybės ir sociologijos skyriaus prezidentė Mrs. W. H. Wright parengė "Americanization" dienos programą.

Ant programo tarp žymių amerikų dalyvavo sekančios tautos ir rasės:

Naujos Respublikos: Czecho-Slovakija, Jugo-Slavia ir Lietuva.

Paskui ėjo negrai. Po sekančių užvardijimų ant programo:

"Nepripažintos politiškos valstijos buvo priskaitytos sekančios tautos: Irlandija, Lenkija ir Ukraina.

Paskui sekė orientales tautos: Syrija ir Armenija.

Lietuvius, sulys programo atstovavo p. J. J. Elias ir poni Anna Pocius J. J. Elias nepribuvus užėmė jo vietą p. J. J. Hertmanavičius. Be prisirengimo p. Hertmanavičius pateikė Amerikiečiams ir kitų tautų atstovams daug naudingų apie lietuvius žinių.

Supažindinus juos maž-daug su Lietuvos mitologija, istorija, kalbėjo apie mūsų kal-

bą prilygindamas ją prie senovinių kalbų. Priminė, kad tikra reikšmė "Americanization" nėra mokymasi vien tik Angliškos kalbos, kuri yra ne kas kitas, kaip tik kurupcija vokiškos kalbos. bet amerikanizacija reiskia i-dėja demokratizmo, liuosybės t. y. idėja, kuria buvo persiėmę tie vyrai ir moteris, kurie sutvėrė šią šalį ant liuosybės ir demokratijos pamatų. Tokiai idėjai anot kalbėtojo žodžių lietuviai nereikalauja būti perdirbtai — jie yra tokiais gimę.

Po prakalbų arba geriau sakant po lekcijai rengėjai programo sirdingai sveikino p. J. J. Hertmanavičių už suteiktas jiems žinias apie Lietuvį kultūrą. Ten buvusieji žymūs amerikiečiai pakvietė p. J. J. Hertmanavičių pakalbėti apie lietuvius dar į žymesnį jų susirinkimą.

Poni Anna Pocius gražiai sudainavo keletą lietuviškų ir angliškų dainų, už ką gausiai publika ją apdovanojo aplodismentais.

Visos aukščiau minėtos tautos puikiai pasirodė, išskyrus lenkus. Jie netik pasivėlinio pributi į jiems paskirtą laiką, bet pribuvę ir savo užduotį prastai atliko. Matyti, kad lenkų tik liežuvis ilgas, bet kultūriškos spėkos jų yra mažos.

Tas pat.

DOMAI AUKAVUSIEMS PER T. M. D. 22 kp.

T. M. D. 22 kuopa, kaip ir kiekvienas Lietuvį mylįs burelis, pasidarbavo dėl palengvinimo kovos už Lietuvos Neprigulmybę. Prieinamiausias budas kiek pasidaruoti, tai rinkimas aukų. Kuopa šios pos susirinkime aukavo sepos susirinkimą aukavo sekančios ypatos:

Dr. A. Zimontas 5.00
Dr. Drangelis 3.00
R. Adžis 2.00

Po \$1.00 aukavo:

Dr. Graičūnas, A. Josaitis, ir A. Bugailiškis.

Surinkta per Izid, Pupauską

Izid. Pupauskas \$25.00

Julijonas Bārčas 10.00

Ambros Poška 10.00

Po \$5.00 aukavo:

Elena Bijanska, J. Aukštikalnis, Stanis. Grabauskas, Petras Arzuolas, Liud. Izdonis, Ant. Rebzda, Mykolas Poviliunas, Simonas Skuodis, ir Petras Woodman.

Po \$2.00 aukavo:

Franc. Kilevičiūtė, Pranas Petraitis.

Po \$1.00 aukavo:

Vlad. Šurna, Aleks. Bijanskas, ir Jonas Zaranka.

Viso \$110.00

Šitos aukos buvo perduotos L. N. F. prezidentui Dr. Drangelini, kaip dovana "Kalėdų Eglaitėi."

Nepagar-syta taip ilgai todėl, kad Dr. Drangelis per klaidą pasiuntė aukavusių sąrašą L. N. F. sekretorei New Yorkan. Vėliau šis aukų sąrašas tilpo "Tėvynėje" ir mes tik tuomet galėjome pagarsinti aukavusių vardus "Lietuvoje."

Taigi atsiprašome aukautojų, kad taip ilgai nepaskelbėme jūsų vardų dienraštyje "Lietuva" ir sykiu ačiuojame už dovanėlę "Kalėdų Eglaitėi."

T. M. D. 22 kp. komitetas.

DIDELIS VIEŠAS SUSIRINKIMAS.

Kviečiami visi lietuviai ir lietuvės be skirtumo pažiu-

ry, persitikrinimų ar pakrai-

pos: tautietis, katalikas, be-dievis ar socialistas — visiems svetainės durys atdaros: Come in!

Todėl, skaitytojai šio pranešimo pamink, kad esi kviečiamas ateiti susirinkimui ir butinai atsivesk savo pažįstamus.

Susirinkimo posėdis prasidės lygiai 8 va. vak. Pėtnyčioje, Vasario 7-tą, 1919. Birutės svetainėje, 3249 So. Morgan St.

Kviečia Liaudies Universiteto vedėjas.

Dr. A. L. Graičūnas

SUSIVENIJIMAS DRAUGIJŲ BRIDGEPORTE.

Draugysčių Susivienijimo susirinkime sausio 27 dieną, Petro Wodmano svetainėje, nutarta be jokio atidėlioimo statyti svetainę.

Atsilankiusieji susirinkimam draugysčių atstovai bei valdybos pritarė tam užmynimui. Beto nutarta išsiuntinėti draugystėms ir klubams laiškus raginančius prie darbo statyme svetainės.

Pirm. M. Butkus.

Nutar. rašt. F. K. Bakutis. 2303 W. 69th St.

Telephone Prospect 1886.

PASVEIKINIMAS.

v-mam Chicago's Lietuvių Karėvių Regimentui.

Leiskite man pagerbti Tamių garbingą link Tėvynės gynyimo darbą. Jūs Chicagočiai padarėte pirmą kaži-gišką žingsnį, užtai aš Jūs sveikinu ir linkiu stiprios energijos varyti pirmin pradėtą darbą.

Linkintis laimingos karži-giškos kloties pasilieka su aukštą pagarba.

Vl. Paulauskas.

So. Boston, Mass.

TURININGAS KONCERTAS.

West Chicago parkų komisijonieriai kviečia visus atsilankyti į Symfonijos koncertą, kuris atsibūs pėtnyčioje 7 dieną vasario, 8-tą valandą vakare Stanford Park svetainėje.

Programas susideda iš klasiškos muzikos ir labai įvairus. Koncertu vadovaus Mr. William M. Mason. Inžanga visiems veltui.

KIAUŠINIAI ATPINGA.

Chiagos rinkose kiaušiniai atpigę nuo 3 iki 3½ centų ant tuzino. New Yorke atpigę 6-šiais centais ant tuzino. Paukštiena atpigę nuo ½ cento iki 2 centų ant svaro.

Sviestas pusė cento ant svaro pabrango. Geresnis sviestas pirmiau kainavo 42 centu svaras darbas 42½c. New Yorke 1 centu pigiau. Bostone ir Philadelphiaje kainos nesimaino. Bulvės pirmiau pradėjo atpigti, dabar kainos sustojo puosios.

NELAIMINGAS ATSTIKIMAS.

Nedėlios rytą ant Pennsylvanijos geležkelio linijos, ties 104 gatve ir Vincennes ave traukinis suvažinėjo 7 ypatas. Norint geležinkelio vartai buvo nuleisti, bet automobilis su 7 žmonėmis nepaisė to, sulaužė vartus ir papuolė po traukiniu. Automobilis numesta apie 30 pėdų šalin; važiuavusi visi užmušti.

PAMOKINIMUI KAITING VAIKŲ RANKAS.

Teisėjas Chicago's avenue teismo Richardson nutiesė darbininką Joseph Besinger gyvenusi prie 1243 Otto gatvės \$200 pabandos už kan-

kinimą savo vaikų.

Naujais metais Besinger sugrįžęs namo rado kad jo tris jauniausieji vaikai be žeidžiami su degtukais sudegino langų uždangalas.

Tada tėvas nubaudimui vaikų jų rankas kaitino priešais karštą pečių, neatsižvelgdamas į vaikų iš sopulių verk-smą.

Mrs. Besinger meldė teisė-ją kad jis paleistų jų tėvų namo, nes jis esąs jiems reikalingas. Teisėjas mokėjimą bausmės pratęsė vieną savaitę ilgiau. Sužinojęs šeimos padėjimą kapitonas Chicago's ave. policijos stoties Mr. Malloy davė Mrs. Besingeri nei \$10.

TAPTI PILIEČIU TURI BUTI 100 PROC. PATRIOTAS.

Vakar pavieta name Circuit teisme 3700 svetinėmių pareikalavo pilietybės popierų. Daugumą aplikantų jau du metai kaip laukia tapti piliečiais, nes iš priežasties karės išdavimas pilietyškų popierų buvo sulaukytas.

Paskiau pilietybės biuras buvo užimtas tukstančiais karėvių, kurie tapo padaryti piliečiais.

Sulys pranešimo vietinio pilietybės biuro viršininko W. H. Wagner'io nuo to laiko kaip Suvenytos Valstijos įstojo į karę, tik šis vienas biuras padaręs 16,000, karėvių piliečiais.

Manoma, kad šiuom kartū orisiekdinimas naujų piliečių trauksis visą savaitę. Negalima užtikrinti, anot biuro vir-

šininko pranešimo, kad iš 3700 visi gaus pilietybės popieras, nes dabartinių laikų jie turi parodyti, kad jie yra 100% patrijotais.

JIESKANTIEMS DARBO.

Cia paduodame surašą tų darbo biurų, kurie neima pinigų už patarnavimą surašime jieskanties darbo.

Valdžios darbo biuras: "Federal-State Employment Office," 116 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Sekantieji biura irgi patarnauja darbininkams veltui:

4531 South Ashland Ave.

2875 West 22nd Str.

56 East Randolph Str.

6004 Commercial Ave.

State Council of Defense, 120 West Adams St.

105 S. Jefferson St.

1327 Augusta St.

3032 S. Wabash Ave.

673 South State Str.

11441 South Michigan Ave.

Odd Fellows League and Relief Board, Masonic Temple.

Masonic Employment Bureau, Masonic Temple.

336 West Madison St. (moterims), 29 South La Salle St. (engineering and education).

3141 Lincoln Str.

Moterims.

Women's Employment Committee, State Council of Defense room 228, Monadnock Block.

WHO ARE THE LITHUANIANS.

Pilną atsakymą ant to klausimo duoda veikalėlis Juozo J. Hertmanavičiaus, tilpęs lapkritiniam numerij žurnalėlio: "The Fraternal Age."

Išplatinimas to veikalio amerikų tarpe yra šventa priedmė lietuvių visuomenės, Amerikiečiai selpia belgus,

francuzus ir lenkus jų nelaimėje, nes juos pažinojo. Lietuviams neteko nei "trupinių nuo stalo" jų bado dienose, nes lietuvius nieks nepažįsta.

Pagarsinimui lietuvių vardo amerikų tarpe yra pasišvėstas visas numeris "The Fraternal Age."

Nusipirkite po kelias kny-gutes kožnas ir padalinkite amerikėnams.

"The Fraternal Age" ka-nuoja ant vietos 10c. Per kra-są 15c.

Parsiduoda "Lietuvos" ofise 3253 S. Morgan St. Chicago

Reikalingas: Dvidešimts penkių metų vyras, kuris moka lenkiškai, čekiškai ir lietuviškai kalbėti. Liuosu laiku gali uždirbti gerus pinigus. Turi būti inteligentas. Atsišaukite vakarais, tarp 7 ir 8:30 į **Poszkas Aptieką**, 3101 S. Morgan St., klauskite **Mr. Briggs**.

Parsiduoda medinis namas ant vieny lubų, su 5 ruimais; bučėnė ir grosernė su tavoru ir fikseriais už \$6.000. Pusę įmakėti tuojais. Atsišaukite: 6601 So. Hammitage Ave. Chicago, Ill.

VALENTINE DRESSMAKING COLLEGE

Mokina siuvimo, kirpimo, designing dienomis ir vakarais dėl biznio ir namų. Paliudijimai išduodami ir vietos parupinamos dykal. Atsilankykite arba rašykite, o mes pasistengsime suteikti jums patarimą.

SARA PATEK, Principal
605 S. Halsted St., 1850 Wells St.
2407 W. Madison St., Chicago

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "LIETUVA"

Reikalaujame

į darbą **1000** agentų

po visas lietuviškas kolonijas Suv. Valst. Darbas prakilnis, pelningas ir paramus kiekvienam. Dėl informacijų atsišaukite

"LIETUVA"

3253 S. Morgan St.

Chicago, Ill.

Atydai tu kurie dar netur "Lietuvos" Dienraščio šerū:

Reikalingas "Lietuvos" Dienraščio šerų skaitlius jau išparduotas, visi pinigai sumokėti, Dienraštis "Lietuva" jau leidžiamas.

Bet dar randasi geras skaitlius lietuvių kurie tikrai norėjo prisidėti prie šio prakilnaus darbo, bet dėl šiokių ar tokių priežasčių nesuspejo šerų nusipirkti.

Siuomi pranešame visiems tokems tėvynainiams, kad dar turime pardavimui apribuota šerų skaitlių iš šios Bendrovės "Trea sury Stock". Todėl, gerbiame tautiečiai, pasiskubinkite: išpildyte šį kupona ir su-reikalinga suma pirigų prisiųskite mums SIANDIEN, nes rytoj gali būti pėrvėlu, Sėro kaina \$10.

Lithuanian Publishing Co.,
3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Gebiamieji:-

Su siuomi prisiųsčiau \$..... kaip pilną užmokestį už šerū "Lietuvos" Dienraščio Bendrovės - Lithuanian Publishing Co.

Malonėkite prisiųsti man šerū.

Su pagarba,

ADRESAS:

Lithuanian Publishing Co.

3253 So. Morgan St.

CHICAGO, ILL.